

รายงานสรุปบทเรียน

ชื่อโครงการฝึกอบรม	: หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕% รุ่น ๑/๒๕๖๘
วันที่เข้ารับการอบรม	: วันจันทร์ที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
สถานที่	: กลุ่มงบประมาณ กองคลัง
จัดโดย	: กรมพัฒนาที่ดิน ฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training
ผู้จัดทำรายงาน	: นางสาวเบญญาภา ดีเนนเนียน ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

กรมพัฒนาที่ดินมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในเรื่องการจำแนกประเภทที่ดิน และตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕% แนวเขตป่าไม้ถาวรเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ที่มีความลาดชันเกิน ๓๕% ตามประมวลกฎหมายที่ดินไม่อนุญาตให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดินกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้สำนักเทคโนโลยี-การสำรวจและทำแผนที่ มีอำนาจหน้าที่วิเคราะห์และตรวจสอบที่ดินในเขตป่าไม้ถาวร เขตเขา ภูเขาและ พื้นที่ที่มีความลาดชันเกินร้อยละ ๓๕ รวมทั้งปรับปรุงแผนที่จำแนกที่ดินโดยใช้แผนที่ภาพถ่ายเป็นฐาน สำหรับการตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวรนั้นนอกจากสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (สสผ.) แล้ว กรมฯ ให้อำนาจหน้าที่ ผอ. สพข. ๑-๑๒ ลงนามในหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบและรับรองผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรในระวางแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ หากพื้นที่ใดที่จะตรวจสอบเกินความสามารถของ สพข. ให้ สสผ.เป็นผู้ดำเนินการ กลุ่มจำแนกประเภทที่ดิน มีหน้าที่ตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรให้กับหน่วยงานราชการเอกชน และราษฎร ตามที่ร้องขอ นอกจากการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ของสำนักงานที่ดินแล้วยังมีบางหน่วยงานที่ต้องการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรจะต้องขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรก่อนโดยขออนุญาตกับกรมป่าไม้จึงต้องมีการตรวจสอบก่อนว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าไม้ถาวรหรือไม่

หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร ดังนี้

๑. หมายตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบบนแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐
๒. แบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว.๒๕จ.
๓. สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง ร.ว.๙
๔. ค่าพิภครอบแปลง พร้อมแผนที่ประกอบการรายงานผลการตรวจสอบ

เอกสารรายงานผลการตรวจสอบ ดังนี้

๑. แผนที่ตรวจสอบการจำแนกประเภทที่ดิน
๒. หนังสือรายงานผลการตรวจสอบ

ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

ที่มาของที่เขาและที่ภูเขาปริณทลรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร กฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๘ (๑) (๒)

ข้อ ๘ ที่ดินที่พึงจะออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และ เป็นที่ดินที่พึงออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมายแต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดินต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันเช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ตลิ่ง

(๒) ที่เขาที่ภูเขาหรือที่สงวนหวงห้ามหรือที่ดินซึ่งทางราชการเห็นว่าควรสงวนไว้เพื่อทรัพยากรธรรมชาติ

ประกาศกระทรวงมหาดไทย ๒๔๙๙ เรื่อง กำหนดเขตหวงห้ามที่เขาหรือภูเขาตามความในมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย กำหนดบริเวณที่ภูเขาหรือที่เขาและปริณทลรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร ทุกแห่งทุกจังหวัดเป็นเขตหวงห้ามมิให้บุคคลทำประการใดให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดินที่กรวด หรือที่ทรายวันแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มติคณะรัฐมนตรี ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ให้คำนิยามของคำว่าที่เขา ภูเขา ดังนี้

ที่เขา คือ ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร

ที่ภูเขา คือ ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบ ๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป โดยมีข้อเสนอแนะ ให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาคำนิยาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไปกำหนดที่เขาที่ภูเขาลงในแผนที่ ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงเห็นควรมีคณะกรรมการขึ้น พิจารณาตรวจสอบประกอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินกำหนดไว้

ต่อมามีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๕๐๕/๒๕๕๒ เรื่องมอบหมายให้ทบวงการเมื่อมีอำนาจดูแลรักษา และ ดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนด ไว้เป็นอย่างอื่นโดยมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดิน อันเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดิน หรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ดังนี้

๑. กรุงเทพมหานคร ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

๒. เมืองพัทยา ภายในเขตเมืองพัทยา

๓. เทศบาล ภายในเขตเทศบาลนั้น

๔. องค์การบริหารส่วนตำบล ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด อาสนับสนุน ประสานงาน และให้ความร่วมมือกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม (๒) (๓) และ(๔) ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินดังกล่าวข้างต้น

หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% ดังนี้

๑. แผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร
๒. เอกสารแนบประกอบการพิจารณา เช่น สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว.๙) แบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว.๒๕ จ)
๓. เอกสารที่อ้างถึง หรือหลักฐานทางที่ดิน โฉนดที่ดิน น.ส.๓ น.ส.๓ ก.
๔. การรับรองสำเนา เอกสารที่ส่งตรวจสอบต้องรับรองสำเนาของเอกสารทุกฉบับด้วยลายเซ็นจริง (หมึกสีน้ำเงิน) ของเจ้าของที่ส่งมาตรวจสอบ

การส่งเอกสารตรวจสอบ

๑. สำนักงานที่ดินจังหวัด (ประชาชน) ส่งเรื่องผ่านสถานีพัฒนาที่ดินหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒
๒. หน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช, DSI, ศาล ฯลฯ ส่งเรื่องถึงกรมพัฒนาที่ดิน

การรายงานผลการตรวจสอบ แบ่งเป็น ๒ กรณี

๑. คืบเรื่อง แบ่งเป็น ๒ กรณี

กรณีที่ ๑. เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วนถูกต้อง

กรณีที่ ๒. ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว.๙ หรือ ร.ว.๒๕ จ ๒.

๒. การแจ้งผลการตรวจสอบ

การกำหนดอธิบายสัญลักษณ์

สีแดง = เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ %

สีม่วง = เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ %

สีเหลือง = เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ %

สีน้ำตาล = เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ %

คำอธิบายแผนที่	
	แปลงที่ตรวจสอบ
	นอกเขตเขา
	เขตเขา
	ความลาดชันเกิน 35% ในเขตเขา
	ความลาดชันไม่เกิน 35% ในเขตเขา
	ความลาดชันไม่ถึง 35% นอกเขตเขา
	ความลาดชันเกิน 35% นอกเขตเขา

การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% และพื้นที่เขาภูเขาโดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของ กรมแผนที่ทหารเป็นภารกิจซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยการนำนิยามของที่เขาภูเขาและหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างไปกำหนดที่เขา ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหารไปใช้ในการจัดทำแผนที่แสดงเขตเขาภูเขา แล้วจึงจัดทำแผนที่แสดงพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕% การจัดทำแผนที่ดังกล่าวไม่มีการรังวัดหรือตรวจสอบในพื้นที่จริง แต่อย่างไรก็ตาม แผนที่จัดทำขึ้นจึงมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงวิชาการ ดังนั้น การนำแผนที่ดังกล่าวไปใช้เพื่อประกอบการ พิจารณาของหน่วยงานที่ร้องขอ จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานนั้นต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากเรียนรู้ หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕% ดังนี้

๑. เข้าใจความสำคัญการจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕%
๒. นำความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ถาวรตามมคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน 35 % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน 1:5000 สือสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

ทั้งนี้ จึงมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในกรมพัฒนาที่ดิน และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางประกอบการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบบูรณาการร่วมกันกับภายในกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานอื่น และทำให้งานเกิดผลสัมฤทธิ์และนำไปสู่ผลสำเร็จของงาน